

Z HORNĚMČANSKÉ KRONIKY JANA HUŇKY

Vladimír Tethal, *Ostrožská Nová Ves*

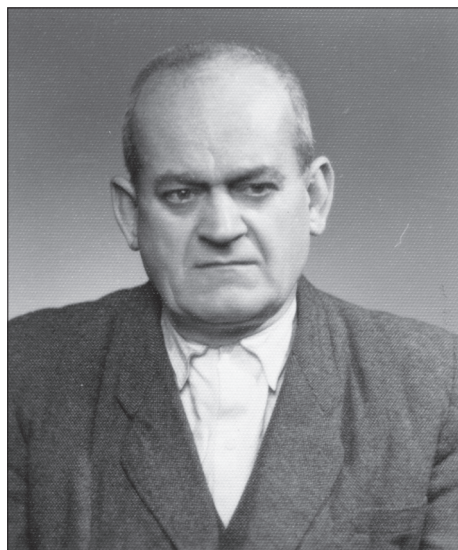
Ze Slovácka pocházelo několik významných kněží – historiků, na prvním místě lze uvést Františka Snopka (1853–1921), který se zabýval cyrilometodějskými otázkami, a Antonína Breitenbachera (1874–1937), který byl především historik umění. Mnozí se zabývali historií amatérsky, například Tomáš Loprais (1885–1976) nebo František Křeháček (1888–1958). Mezi takoveto historiky patří také Jan Huňka, jehož Farní kronika horněmčanská patří mezi pozoruhodná díla z regionální a církevní historie.

Jan Huňka (1901–1990)

V Huňkově stylu by bylo začít informacemi o rodovém původu, on sám se jím však zřejmě nikdy nezabýval. Se jménem Huňka se setkáváme na konci 16. století, kdy roku 1595 Kašpar Hunka z Polešovic byl členem cisterciáckého kláštera na Velehradě a zemřel 1604 jako farář spytihněvský.¹ Lze však říci, že rod Huňků je především starý rod mařatický, v Mařaticích se roku 1643 připomíná Jura Huňka a roku 1792 byl Ignác Huňka mařatickým pudmistrem. Z Mařatic se Huňkové rozšířili i do Starého Města a zde se 4. května 1866 narodil Florián Huňka, syn Mikuláše Huňky, dělníka ze Starého Města, a jeho manželky Anny, dcery Jana Chybíka z Jalubí. V listopadu 1894 se Florián oženil s Josefou, dcerou Tobiáše Maňaska, domkaře z Jalubí, a jeho manželky Anežky, dcery Františka Hasty z Jalubí. Novomanželé začali bydlet v domě Maňasků a zde, tedy na čísle 226 v Jalubí, se 6. května 1901 narodil syn Jan.² Byl v pořadí třetím dítětem, ale prvním, který přežil, celkem jich bylo deset sourozenců.³ Otec záhy onemocněl a veškerá starost byla na matce, která byla podle všeho ráznější a měla určitý přehled, když v mládí sloužila na jalubské faře. Byla to především matka, která Jana vedla ke zbožnosti (denně chodil do kostela, neministroval však, protože neměl boty) a starala se o jeho studia. Třebaže byl Jan krátkozraký, hodně četl, dobře se učil a měl mimořádnou paměť. Ke studiu jej vybízeli jalubští učitelé a kněží, protože nebylo peněz, matka jej vzala za proboštem Antonínem C. Stojanem (1851–1923), pozdějším olomouckým arcibiskupem, aby nějak pomohl. Toto bylo první Huňkovo setkání se Stojanem a ten jej pak ovlivnil na celý život. Když Jana nechtěli žádní řeholníci přijat do svých juvenátů, studoval nakonec na gymnáziu v Uherském Hradišti, kde se sprátelil s Antonínem Šuránkem (1902 – 1982) a toto přátelství vydrželo celý život. Na Huňku měla osobnost Stojanova i Šuránkova celoživotní mimořádný vliv. Ač každodenně pěšky docházel do Uherského Hradiště, stával se velmi aktivním studentem jak na poli studentských organizací, tak na poli náboženském a literárním. Tyto aktivity vyvrcholily po roce 1918, kdy spolu s Antonínem Šuránkem byl hlavním studentským bojovníkem na Uherskohradištsku za udržení pozic katolické církve.⁴ Bylo vcelku pochopitelné, že po maturitě v roce 1921 odešel do kněžského semináře v Olomouci a studoval na tamní teologické fakultě. Kněžské svěcení přijal 5. července 1925 od arcibiskupa Leopolda Prečana, o týden později měl v Jalubí primici a nastoupil na své první kaplanské místo do Suchdola – Jednova u Konice. Zde byla fyzicky náročná práce v duchovní správě, přesto vydržel zde devět let, než byl přeložen do Hrabyně. Toto období však bylo neobyčejně plodné. Huňka se věnoval všemu, co mohlo přinést dobré ovoce, velmi se angažoval v tělocvičné jednotě Orel, přispíval do řady časopisů a časopisecky vydal i dva romány *Nepřemožený* a *Co srdce spojí, moře nerozdvojí*. Třileté působení v Hrabyni, opět tedy na poutním místě a v živé farnosti a ve zcela odlišném prostředí Slezska, přineslo mu navíc větší politickou angažovanost. Necítil se však v Hrabyni dobře a neucházel se o zdejší faru, když se uprázdnila, a tak se v roce 1937 konečně dostal na rodné Slovácko, za kooperátora do Místřína. Ve farnosti dobře zorganizované a fungující, v prostředí blízkém názory a mentalitou, se pustil do práce především s mládeží; hodně pracoval v Orle, postaral se o zbudování

Jan Huňka v roce 1932.

Jan Huňka v době, kdy pracoval na své kronice.

orelského hřiště a nepolevil ani v přispívání do časopisů. Měl už čtyřicet let a chtěl pracovat samostatně, a tak se přihlásil do konkurzu o farnost svým způsobem poslední, kde končí cesta pod Javořinou, o Horní Němčí; zjara 1941 se skutečně stal horněmčanským farářem. Ač zde působil devět let, do konce dlouhého života rád užíval titulu „horněmčanský farář“, kterého nikdy nebyl úředně zbaven.

Později své horněmčanské působení charakterizoval jako proplouvání mezi Scyllou a Charýbdou, přičemž nebyl námořníkem nejdovednějším. Potýkal se s nacismem i komunismem, ač byl nacisty vyšetřován, vězení byl nakonec ušetřen, v období socialismu, přes své silné sociální citění a lidovou angažovanost, vězení neušel. I v Horním Němčí pracoval na všech možných polích, zde si však snad více cenil toho, že je formovatelem náboženského života svých farníků a nejen něčím pomocníkem. Pustil se do přestavby fary, staral se o kostel, stavěl Orlovnu, organizoval misie a duchovní obnovy, zapojil se do práce Matice javořinské. Jako kněz silně spjatý citově s rodným Slováckem se vyžíval ve své roli duchovního pastýře slováckého lidu. Nepřehledná církevně-politická situace na konci čtyřicátých let jej vedla k některým krokům, které byly vnímány komunistickou stranou jako projev nepřátelství; byl ale také hodně známým činitelem na celém Uherskobrodsku a především byla obava, že by mohl komplikovat zakládání jednotného zemědělského družstva. Zdá se však, že velkou roli zde sehrály především silné antipatie některých místních občanů, které rozhodly o Huňkově odstranění z Horního Němčí. Byl pozván k jednání na Okresní národní výbor v Uherském Brodě a před jeho budovou byl 5. června 1950 zatčen.

Nejprve byl držen ve vězení v Uherském Hradišti, ale záhy byl převezen do Prahy na Pankrác a odsouzen k osmi letům vězení. Pobýval ve věznicích na Mírově, v Mladé Boleslavi a ve Valdicích. Využíval času ke studiu marxismu, cizích jazyků a plánoval svou činnost po propuštění z vězení. Myslel především na spisovatelskou činnost, chtěl vytvořit příručky, napsat vězeňský román, ale pomýšlel také na historii horněmčanské farnosti, což byl jediný a hlavní plán, který nakonec uskutečnil. Dne 2. prosince 1957 byl propuštěn a zamířil do rodného Jalubí.

Při návratu z vězení věděl, že nebude moci pracovat v duchovní správě, hodlal se usadit doma v rodišti a jít pracovat jako dělník, ale k jeho překvapení do práce nastoupit nemusel. Přál si zůstat doma a náhodou to prozradil pracovníci na úřadu práce a ta to uvítala, základní pracovní povinnost měl splněnou a mohl dostat malý důchod. Jalubský pobyt,

kteřý trval sedmnáct let, byl pak vyplněn z větší části horečnou dějepisnou prací, výhodou byla blízkost Uherského Hradiště s okresním archivem i skutečnost, že jalubským farářem byl člověk podobných zájmů, etnograf a historik Tomáš Loprais (1885–1976), který měl bohatou knihovnu a určité zkušenosti. Tak v letech 1958–1968 vznikla horněmčanská farní kronika, nejdůležitější Huňkovo dílo vůbec.

Po diskusích s Mons. Antonínem Šuránkem, aby okresní město Uherské Hradiště mělo k dispozici stálého zpovědníka, rozhodl se koupit dům v Hradišti v Dlouhé ulici č. 228 a v listopadu 1974 se do něj nastěhoval společně s bývalou hospodyní z horněmčanské fary Julií Šustrovou, která byla jeho obětavou ošetřovatelkou ve stáří a nemoci až do konce života. V Hradišti Huňka žil především zpovídáním před každou mší, vstával časné ráno a čekal na otevření kostela, aby v půl šesté byl ve zpovědnici. Zpovídal především ve františkánském kostele, který byl blíže, ale pravidelně i v kostele farním a jednou denně míval mši; od roku 1968 mohl totiž vypomáhat jako důchodce ve veřejné duchovní správě. Do žádných ilegálních církevních aktivit se nezapojoval a ani nebyl jejich zvláštním stoupcem, nikdy také nezdůrazňoval, že byl řadu let vězněn. Věnoval se také drobnější historické práci, napsal životopis biskupa Stanislava Zely, vzpomínky na arcibiskupa Stojana a na Mons. Antonína Šuránka.⁵ Denně si psal deník, jehož část se zachovala a je zajímavým pramenem informací o náboženském i všedním životě v Uherském Hradišti v sedmdesátých letech. Olomoucký apoštolský administrátor biskup Josef Vrana si byl vědom četných zásluh Jana Huňky a u příležitosti 85. narozenin, kdy už to bylo stravitelné i pro státní úřady, poskytl mu nejvyšší vyznamenání udílené v olomoucké arcidiecézi, a sice jmenoval jej čestným kanovníkem Kolegiální kapituly u sv. Mořice v Kroměříži. Tím jako by Huňkovo jméno bylo i pro budoucnost zachyceno v této pomyslné galerii nejzasloužilejších kněží arcidiecéze. Byla to určitá forma i „církevně-politické“ rehabilitace. Poslední léta, trápen různými nemocemi a téměř slepý, se snažil, pokud to jen trochu šlo, věnovat se milovanému zpovídání a byl tím proslulý po celém Hradištsku. Zemřel 30. prosince 1990 a pohřben byl v rodném Jalubí. Svým osudem a svým dílem patří mezi nejpozoruhodnější kněze, kteří ze Slovácka vyšli a na Slovácku působili.

Huňkova Farní kronika horněmčanská

Jan Huňka se původně nemínil historií příliš zabývat, na tuto myšlenku přišel až ve vězení, kde se setkal například se spíšským kanovníkem historikem Jozefem Vojtasem (1906–1977), ale i mnoha dalšími osobnostmi, a tato setkání volala po zachycení v nějaké literární podobě. Z různých vězeňských plánů Huňka realizoval v podstatě jen napsání kroniky farnosti, ve které působil před zatčením, a kroniky obcí Horního Němčí a Slavkova, které tuto farnost tvořily. Neměl žádné teoretické historické vzdělání a krom dobré znalosti latiny a němčiny nebyl na tuto práci nijak vybaven. Výhodu měl v tom, že po propuštění z vězení neměl v podstatě téměř nic jiného na práci. Nejprve navštěvoval Okresní archiv v Uherském Hradišti a když mu to bylo znemožněno, studoval archivní materiál ve Slovákém muzeu. Velkou výhodou opět bylo, že zde měl tehdy k dispozici matriky, nemusel ještě jezdit do Zemského archivu do Brna, aby s matrikami pracoval. Přesto bohatě využil jiné fondy zemského archivu jak brněnského, tak olomouckého. Shromažďování a zpracování materiálu trvalo přibližně deset let. Dnes je pro čtenáře nevýhodou, že Huňka pojal svoji práci skutečně jako kroniku, nezpracoval tedy poznámkový aparát, takže nám chybí vodítko po bohatých pramenech, které Huňka použil. Celý text nejprve sestavil na jednotlivé listy, vytvořil jakýsi prvopis, nikoli koncept, tento prvopis bez větších změn přepsal do dvou svazků kronik, jaké byly k dostání v té době v papírnictví. Titulní listy namaloval v Buchlovicích P. Arnošt Hrabal, známý grafik, a to za nějakou láhev slivovice.⁶ Jeden svazek obsahuje dějiny Horního Němčí a Slavkova a druhý svazek obsahuje dějiny farnosti. Celou kroniku ručně psanou drobným písmem dokumentním inkoustem odkázal obci Horní Němčí, tam se také dílo po Huňkově smrti dostalo. Autor tohoto článku v letech 1979–1990 opsal část farní kroniky a od Julie Šustrové dostal část Huňkovy pozůstalosti včetně prvopisu kroniky. Zde publikované ukázky jsou právě z tohoto prvopisu a jsou téměř

Okresní národní výbor v Uh. Brodě.

Čís. 342-IV-4/50.

Uh. Brod, dne 2. června 1950.

Opravy církevních budov.

Důstojný ř.k. farní úřad

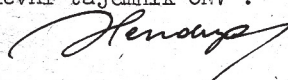
v Hor. Němčí.

Důstojný pane !

Navazuje na naši dnešní společnou rozmluvu ohledně cementu sděluji Vám, že jsem v této záležitosti mluvil s předsedou ONV který má pochopení pro Vaši potřebu a proto bude dobře, když tuto věc společně projednáme také za přítomnosti stavebního referenta.

Na tuto schůzku se dostavte určitě v pondělí dne 5.t.m. ve 13 hod. 30 min. na ONV v Uh. Brodě do místností předsedy ONV.

Církevní tajemník ONV :

Předvolání k jednání na ONV v Uh. Brodě, kde byl Jan Huňka zatčen.

Jan Huňka v Jalubí před kostelem, před ním jalubský farář František Slováček a kanovník Jan Čechal z Huštěnovic.

totožné s textem v oficiální kronice. Bohužel, po povodních v Uherském Hradišti a odchodu Julie Šustrové do domova důchodců, zřejmě zbytek pozůstalosti vzal za své.

Huňka ve své kronice často zachytil širší souvislosti místních událostí a tudíž význam kroniky je regionální. Například obsáhle zpracoval celou rekatolizaci na ostrožském panství v letech 1653–1655 nebo reorganizaci duchovní správy a vznik lokálních kaplanství v Horním Němčí, v Dolním Němčí, ve Strání, v Ostrožské Nové Vsi a přenesení farnosti ze Sadů do Kunovic. Naskýtá se otázka, zda vydat Huňkovu práci tiskem. Kromě hlediska finančního, je vzhledem k obsahu ve hře i hledisko osobní a odborné. Huňka do kroniky vložil celý svůj životopis, včetně popisu svého pobytu ve vězení a v této souvislosti líčí postoje lidí teprve nedávno zemřelých, ať už jde o farníky nebo spoluvězně. Z hlediska odborného má práce některé nedostatky metodologické i chyby věcné, jak jsem zjistil při zpracování týchž nebo podobných témat, oprava těchto nedostatků, které však v zásadě nic neubírají na významu a hodnotě práce, je nad běžné ediční možnosti.

V následující části jsou uvedeny dvě ukázky z Huňkovy kroniky. Jedná se o část kapitoly, která se týká rodů, to byla Huňkova oblíbená záležitost, a na ukázce můžeme vidět, do čeho se tento kronikář pustil a čím byl ochoten se zabývat. Můžeme si také na ukázce uvědomit, jak hluboko šel ve zkoumání obecní historie. Druhá ukázka je z historie farnosti a týká se jeho oblíbeného předchůdce Josefa Maluše, kterého ze všech svých horněmčanských předchůdců měl zřejmě nejraději. I tato ukázka demonstruje hloubku Huňkova pronikání do minulosti. Obě ukázky byly převzaty z prvopisu a neprošly žádnou úpravou, kromě několika nepodstatných zásahů spíše do pravopisu, i ten je ale v podstatě ponechán v původní podobě.

Ukázky Huňkovy historické práce

Rodové tradice

Staré matriky rozdělovaly obyvatelstvo obce do dvou skupin – na trvalé usedlíky (incolae) a přechodné cizí příslušníky (advena). Incola, jak už sám název ukazuje, byl pevně zakořeněn do půdy na níž pracoval, a proto on především vytvářel dějiny obce, neboť v třetí generaci z něj vznikl rod. Ten pak pokračoval in linea recta a mohutněl in linea collateralis. Čím starší a mohutnější byl rod, tím větší význam měl v obci i pro obec.

Rod možno definovat jako krevní společenství. Avšak toto se nedá dobře kontrolovat, a proto je zapotřebí označení, které slouží k diferenciaci rodu na venek. Tím je rodové příjmení. Není-li stálého příjmení, nevytváří se ani rod, a ztrácí-li se příjmení, ztrácí se i rod. Za příklad nám může sloužit největší horněmčanský rod Lukášů, který vznikl v HN na č. 21. Tam 1592 se připomíná třičtvrtník Lukáš Matějátků. Tento byl nepochybně pokračovatelem rodu Matějků nebo Matějů (1546 se připomíná Matěj z HN, svědek v hrdelní při). Avšak potomci Lukáše Matějátka se už nepsali „Matějátků“, ale „Lukášů“ (Pavel Lukášek LR 1671). Odložením starého jména sice nepřestal existovat krevní rod Matějátků, avšak přestal existovat před úřady a pokračoval rod jménem Lukášů a vytvořil se (před úřady) nový rod Lukášů.

Jindy zase rod pokračoval dál, ale některý potomek začal se psát podle otcova křestního jména, nikoliv podle příjmení – a tak vznikl nový rod, který se odštěpil od starého rodu. Tak rod Ondrů vznikl tím, že Jiří Kohoutek, syn Ondřeje Kohoutka ve Slavkově, přestal se psát Kohoutek, ale psal se podle otcova křestního jména Ondra. Jiří Petru v HN byl synem Petra Ryby, psal se Petru a vznikl rod Petru. Mikuláš, syn Jana Machače v HN č. 15–16 se psal Janových, Martin, syn Pavla Švardaly zvaného „Palko“ psal se Palko, později Palka. Takto vznikaly rody na místě samém z křestního jména otcova. Podobným způsobem vznikl i zaniklý rod Staňků (Staněk Teplý, rod Jankových, Macháčků aj.). Jindy dostal příjmení jeho nositel po matce. Tak jistý Maluch, syn Malíkův, psal se po matce Sivák a v matrikách byl zapisován jako Sivák, jinak Maluch. Podobně Gajdoš, jinak Uher.

Nové rody vznikaly také změnou jména. 1592 se v HN připomíná Jan Zapřelů, potomci psali se již „Příkazský“. 1723 se přišel do HN Jiří Zvolníček, ale lidé mu říkali Zvonič a vznikl rod Zvonič. Podobně Knedlík se původně jmenoval Knoblík, Štušla ve Slavkově Tušla, Stopka

pův. Stopa nebo spíše ještě *Stapal*. Které rody vznikly na místě samém (v HN, ve S) se dá dnes velmi těžko zjistit, neboť rodové prameny (matriky, urbáře, listináře v mnoha případech tuto věc nevysvětlují vůbec, anebo jen náznakově). Přesto však možno říci, že polovina velkých rodů v HN a ve Slavkově jsou rody, které se 1592 na obou těchto místech připomínají anebo u nichž je zjištěno, že vznikly na místě samém. Příjmení byla neustálená, stále se měnila. Poněvadž rod právnicky začíná teprve přijmením, možno předpokládat, že rody uvedené 1592 když ne všechny, tak ve většině, začaly existovat až po příchodu obyvatelů do HN a S. Mnohé rody vznikly přistěhováním – *Ligas, Stopka, Troják (Trojan), Ryba, Pastrnek, Chmelina, Vykopal, Maršálek*. Také tu se těžko zjišťuje, odkud se rod přistěhoval, poněvadž matriky to vždy neuvádějí.

Přiřazením vznikla aspoň dobrá polovice všech rodů – tak z DN se přiřazenili *Bobčík (Bobek), Stojaspal, Čech, Kadlček, Daněk, z Boršic Horčica, Nožička, Zuzák, Gál, z Nivnice Hynek, Buriánek, Humpola, Zámečník, David, z Korytné Janča, Kubiš, Novák, Nehněvajsja, ze Strání Vráblík, Mikulášek, Popelka*.

Nejstarší rody se připomínají v HN a ve Slavkově v urbáři ostrožském z r. 1592. O těchto rodech nás poučí dvě tabulky, jež uvádějí jména, čís. domu, pravděpodobná místa zrodu rodu a jeho osud.

Tab. 1. Nejstarší rody v HN 1592.

1. *Alexin* 69–71 HN 1671 v Hluku *Alexa*
2. *Baga* 42 Hluk mizí
3. *Bánovský* 5–6 Nivnice mizí
4. *Bahula* 1–2 ONV trvá dodnes
5. *Barčák* 3–4 Nivnice mění se v *Baran, Hluk* 1685 *Barčík*
6. *Bazala* 43 ONV mizí
7. *Blecha* 23 *Boršice, Jan Blecha* 1563 Hluk mizí 1683
8. *Bolontů* 78 Nivnice mizí
9. *Brdečků* 40 *Tasov mizí* v DN 1671 *Brdečka*
10. *Buchů* 51 *Blatnička mizí* 1716
11. *Cibulka* 106 HN *Cibulka* 1671 Hluk
12. *Diablíků* 100 HN † 1665
13. *Fiala* 81 *Kuželov †* 1710
14. *Fluxa* 9–10 *Kunovice* v *Nivnici* 1671 *Fuxa*
15. *Guryčů* 93 ONV mizí změnou jména *Kzryč †* 1795
16. *Halasů* 26–27 HN objevuje se v *Nivnici* a v *Hluku*
17. *Hanák* 73 DN trvá
18. *Hičar* 57 *Chorvat* změna jména *Charvat †* 1737, *Charvát* v *Kunovicích*, v DN, v *Hluku*
19. *Hrbatý* 56 *Kunovice* vymřel 1655, změnil v *Hrbáček*
20. *Huba* 25 *Kunovice* změna jména *Hubný †* 1771
21. *Hudec* 38 Nivnice mizí 1721
22. *Hutů dol. mlýn* HN změna jména *Huťa, mizí* 1737, v DN 1671 *Hutata*
23. *Chlauba* 52 Nivnice *Strání* 1655 *Chlubek*
24. *Chudých* 45 Hluk vymřel kol. 1750
25. *Jachalů* 55 HN v *Blatnici* 1671 *Jahnička*
26. *Jírových* 89 HN změnou jména *Jurčák* vymřel 1898
27. *Kolačů* 68 *Blatnice* změna jména v *Kolář †* 1729
28. *Kovár* 32 HN změna v *Kovač †* 1809
29. *Krajčů* 58 *Blatnice* změnou v *Krajča †* 1860
30. *Kún, Kúna* 44, 34 HN ještě 1654, *Mikuláš Kún* S 1656
31. *Kvokla* 46 ONV † 1709, také v *Blatnici*
32. *Láníků* 33 HN mizí 1663
33. *Lanků* 75 HN mizí
34. *Lečbych* 39 HN trvá
35. *Lejza, Ležja, Leža* 13, 24, 41 HN objevuje se ve *Vlčnově Ležák, na N. Lhotě Lajza*
36. *Markrabů* 55 HN mizí 1671 Hluk *Margrabský, Kunovice Margravský*
37. *Maršovský* 80 HN mizí

67	Hrbáč	HN	1592	HN	9	12	27	10	T 1890
68	Hrbáč	HN	1853	SHN	7	7	26	9	+1897
69	Brdčica	Korčubná	1809	HN	12	12	26	12	lva
70	Nelmerová	Nimnice	1665	SHN	17	17	25	11	miř. 1717
71	Poláček	Nimnice	1694	SHN	4	7	28	9	" 1762
72	Spáček	Havětin	1887	SHN	4	6	25	13	lva
73	Trávník	Nimnice	1826	HN	8	8	24	7	"
74	Doležal	HN	1592	HN	6	6	24	16	+1735
75	Qujcar	HN	1887	S	10	10	24	16	lva
76	Pykopal	dušička	1858	S	9	9	23	10	"
77	Barbák	Nimnice	1862	SHN	6	6	23	10	+1955
78	Šumbera	Blatnicko	1718	HNS	6	13	22	10	+1867
79	David	Nimnice	1876	HN	5	7	22	6	lva
80	Krupica	Brandovice	1876	HN	10	11	21	8	+1857
81	Čapka	DN	1742	HN	7	3	21	3	+1877
82	Štrouhal	Boršice	1854	HNS	8	11	21	5	+1820
83	Karlík	Nimnice	1719	HNS	6	7	20	5	+1861
84	Hlaudek	Kocelava	1852	SHN	14	15	20	11	+1729
85	Kolář	HN	1592	HNS	6	8	20	3	m. 1870
86	Barvi	DN	1787	SHN	6	8	20	3	m. 1870
v průměru					1007, 1170, 3767, 1360				
%					20% 20%				

Štrouhal

Čapka

Ačkoliv střední rodů je méně dvojnásobek rodů velkých, čímž tyto jsou 20% všech rodů a dětí. Průměrně připadá na jeden st. pod an. 40 příslušníků, kdežto na velk. rod 264 příslušníků. Rody střední vznikly většinou v době pozdější, anebo dříve vznikly, takže se nemohly rozvíjet. Nejnovější rod pochází z flulace obyvatelstva a umělým omezením v reprodukci. Udržela se žilka v rodu Polovice (43). Je mezi nimi jen 14 starších rodů, ostatní vznikly hlavně při ženění, což ostatně z Labalů je patrné. Několik rodů se tu dostalo příteleváním žen do č. 5, 7, 9, 31, 44, 56, 62, 64, 76, 80, 84. Polovice těchto rodů vymřelo a zůstalo dlužno krevní rodů Komarov a Slavkov, který seděl v děvě na č. 34, měl vlni se udrželi, ale zákeřná choroba hlodala na krevní rodů, až rod vymřel. Měkčák z těchto rodů mály důležitou roli (Gerhard, Sýklo). Nejnovější mladší - samý žilák. Rody, které nepůsahly dle generací, nazýváme rodů malými. Jedná se tu především o rodů nejnovějšího data, které následkem flulace obyvatelstva a omezení reprodukce nemohly dostat nové rodů střední, neboť nedostaly ani druhé příslušníky. O starší těchto rodů nás poráží kab. č. 5, sestavená podle zázad, rozšířily při restavování kab. č. 3.

Tab. 5 malé rodů.

1.	Hlubký	HN	1592	HNS	9	10	19	12	+1771
2.	Štrouhal	Korčubná	1843	SHN	9	10	19	8	+1873
3.	Štelantík	ON Ves	1922	S	6	6	19	8	lva
4.	Jeřábek	Sucho	1822	HN	3	3	18	9	"
5.	Prácha	S. Lůza	1909	SHN	7	7	18	7	"
6.	Ševčík	Luleč	1902	SHN	6	6	18	5	"
7.	Čižánek	Boršice	1837	S	6	7	17	7	"
8.	Člápa	DN	1713	S	8	8	17	4	+1793
	Buchta	HN	1592	HN	3	3	0	0	
	Václav	S	1592	S	3	3	0	0	

Ukázka Huňkova rukopisu.

38. Masař 106 Boršice + 1703
39. Matějátků 21 HN mizí změnou jména v Lukáš
40. Mdlobů 79 HN mizí
41. Milošů 7–8 ONV trvá
42. Nosek, Nostek 12, 20, 35 HN † 1716
43. Pezunková 62 HN mizí
44. Peterka 14, 48 HN objevuje se v Kunovicích a Hluku
45. Potomák 61 HN objevuje se ve Slavkově, 1671 také v Nivnici, mizí 1763
46. Řiháč 76–77 Blatnice v Řiha mizí 1718
47. Ritička 103 Opřed Řičička † 1752
48. Samců 64 HN 1671 Boršice Samson
49. Slavský mlýn Sl změna jména ve Slavík
50. Slezák 28 Kozojídky † 1724
51. Slovák 19 ONV vymřel 1893
52. Škoda 91 Hluk mizí
53. Špaček 63 HN trvá Kunovice Špaka
54. Stránský 65 S. Loza objevuje se v Blatnici
55. Sudlič, -iča 59 HN mizí
56. Surků 92 HN v Blatnici 1671 Súrař, Surovka
57. Teplý 15–16 HN změna Staněk, m. 1738
58. Topař 30 HN změna v Toman
59. Trčků 102 Nivnice Kunovice Trčkův
60. Vaculů 82 HN změna jména v Matyáš † 1734
61. Viktorinů 84 HN mění se ve Viktor, mizí 1685
62. Vlků 95 HN † 1738 Boršice Vučkovský
63. Vrlušků 67 Kunovice † 1711, také Boršice 1671 Vrlušovský
64. Zálešák 53–54 Slavkov trvá
65. Zapřelů 87–88 HN mění se v Příkazský, mizí 1719
66. Zemanů 94 OPřed Zemanových př. 1670

Téměř polovina rodů vznikla na místě samém, ostatní přistěhováním a přiřazením. Je tu, pokud se původu rodů týče, vystřídána značná část obcí na panství (13 obcí) a pohyb do HN se tu dál směrem Kunovice–Hluk–Dolní Němčí–Slavkov, dále směrem O. N. Ves–Ostr. Předměstí, Blatnice, Blatnička, Boršice a konečně přes Nivnici. Tak totiž obsazováno HN po válečných katastrofách. Ale těmito směry zase opačně Horněmčané odcházejí do světa. Po třicetileté válce 17 horněmčanských jmen se objevuje v devíti obcích okolních i vzdálenějších (jména ta se 1592 v dotyčných obcích nevyskytují. 17 jmen rodů se po 30leté válce uvádí ve změněné formě a 17 se jich připomíná v HN ještě po třicetileté válce, potom mizí či vymírají v 17., 18., ba i 19. století. To vše koriguje dosavadní názory o úbytku obyvatelstva za 30leté války. HN, v tomto ohledu nejpostiženější, ztrácí jen 13 rodů, o kterých dosud scházejí informace. Skutečnost, že 1671 tolik horněmčanských jmen se objevuje jinde, ukazuje, že po zpusťování kraje mnozí lidé grunty opustili a šli do kraje, na lepší. Z původních rodů trvá dodnes jen 7 rodů, tedy pouze jedna desetina. Je to jistě málo, ale dá se to vysvětlit jednak dlouhou dobou 4 století, která uplynula od jejich vzniku, jednak válečnými katastrofami, jež sílu nejednoho rodu podkopaly, takže 33 jich vymřelo, 13 vyhubeno a 19 se vystěhovalo.

O nejstarších rodech slavkovských, uvedených v urbáři 1592, nás informuje tabulka č. 2, sestavená po vzoru tab. č. 1.

Tab. č. 2. Nejstarší rody ve Slavkově 1592.

1. Bartoš 55 Slavkov trvá
2. Bojanů 64 Kunovice mizí 1704 Bojščík
3. Bureš 1 S mizí 1823 Blatnice, Kunovice
4. Hanáčků 31, 47 DN † 1800
5. Ivan 15 Boršice ještě 1656, 1656 Nivnice Ivanovský
6. Kapara 28 S mizí

7. Kobilců 42 S 1 1720 Kubelů, Kubačka
8. Kohoutek 37 Kunovice trvá
9. Kornut 33 S † 1883
10. Kozína 50 Kunovice † 1676 v HN Koza, Koža
11. Krhovský 18 Blatnička trvá, 1671 Nivnice Kršek, DN Krkoška, Hluk Kršku
12. Kukulka 58 S Hluk Gukačka
13. Květoňů 40 S mizí
14. Macků ONV mizí 1678, v HN ještě 1654, Nivnice 1668 Mackových
15. Mančík 20 S trvá 1671 Nivnice Man, 1671 Hluk
16. Miklíků 10 S † 1831 Mika
17. Miloš 6 HN mizí 1829
18. Mrva 61 ONV Hluk Mrvovský, Kunovice
19. Nedbalů 23 Blatnice Hluk Nedbal
20. Nevstrů S mizí
21. Nováků 26 Korytná Hluk Novák
22. Pavlíků 51 DN † 1658 Pavelec, Pavlů
23. Rylů 35 S mizí
24. Roznů 17 S trvá, Rožnovský
25. Řezník 29 Boršice 1676 Nivnice Řezník
26. Šimků 9 S † 1855, Šimčík
27. Sylenů 22 S mizí 1674 Zilna, Boršice Sylajovský
28. Škodů 44 Hluk mizí
29. Slavík 69 S 1671 Hluk
30. Slovák 5 DN mizí 1792
31. Stibor 11 S trvá – Borýsek, Nivnice Borkovský
32. Srnů 38, 53, 57 S trvá – Srnec, Nivnice Srňačovský
33. Tesař 54 Nivnice mizí
34. Tlustý 24 Kunovice mizí
35. Trdleců 21 S † 1785 Trdlej
36. Třískal 13 S mizí
37. Vacula 45 S mizí 1690 Vaculových
38. Vazů 3 O. Lhota mizí
39. Vachulec 8 DN mizí
40. Vašák 32 Blatnice + 1831 Vašatík, Vaškových, Vašek, Vašků
41. Vaniček 49 Boršice ještě 1671 Vaniek
42. Viktorinů 25 HN mizí
43. Vrnů 62 HN mizí 1663, vpád Tatarů, 1671 Nivnice Vrnek, Vrnoický
44. Uherků 30 Boršice trvá Uher, Nivnice Uhrkovský, Hluk 1671 Uherka, Uhrových
45. Urban 65 S 1671 Nivnice Urbiš
46. Zálešák 36, 59, 70 Nivnice 1663 vypálen od Tatarů

Také zde polovina rodů vznikla v místě, jinak přiřazením nebo přistěhování. Rovněž i tu jedna pětina rodů mizí po 30leté válce. Do dnešní doby se udrželo 8 rodů, vymřelo 9 rodů, mizí 11 rodů, v okolí se objevují jména 7 rodů a nic se neví o 11 rodech. Také odsud mnoho lidí odešlo pryč „na lepší“. Nicméně Slavkov je na tom o něco lépe než HN – hospodářské podmínky byly zde lepší.

Podle velikosti rozdělujeme rody na velké (nad 100 příslušníků), střední (20–100 přís.) a malé (do 20 příslušníků). Velké rody hrály v dějinách obou obcí rozhodující úlohu – z nich pocházelo 53% rodin, 64 % všech dětí, z jejich příslušníků vzniklo 70 % všech sňatků. 14 rodů vzniklo v HN, 12 ve Slavkově, 20 vzniklo přiřazením nebo přistěhování. Jenom v HN bydlelo 11, jenom ve Slavkově 3 rody, 32 rodů v obou obcích, z toho 19 převážně v HN, takže v tomto případě (podle bydliště) možno mluvit o 30 rodech horněmčanských a jen o 16 rodech slavkovských. HN jakožto obec větší mělo větší možnost pro vytváření rodů a také proto, že je konservativnější.

Rodů s více než 500 příslušníky je 7. Největší je rod Lukášů s 1064 příslušníky, v rodu jsou zahrnuti také Lukáškové. Na druhém místě je Kohoutek se 714 příslušníky, byl by nepochybně

ADMINISTRATURA APOSTOLICA - ORDINARIATUS - OLOMUCENSIS.

Nr. 47/86 ord.

Rev. no Domino

D. Joanni H U Ň K A

Consiliario nostro actuali

et ~~vicario~~ - parochus em. in Uherské Hradiště

Distr. Uherské Hradiště

Salutem in Domino!

Reverendissime Domine!

Optima merita Tua, quae in animarum cura Archidioecesis Nostrae Olomucensis per multa annorum lustra laborans Tibi comparasti, prae oculis habentes Tibique gratias maximas ex intimo corde pro iisdem agentes et sincere aestimationis Nostrae sensus exprimere volentes

TE Joannem H U Ň K A

CANONICUM AD HONOREM CAPITULI COLLEGIATI AD S. MAURITIUM

Kroměřížensis nominatus omniaque huic dignitati iura et privilegia adnexa Tibi conferimus, Deum optimum et maximum orantes, ut Te diu sospitem servet et largissima sua benedictione prosequatur.

Datum Olomucii, die 12. Mai 1986

+ Josef Vnauš
Episcopus, Administrator Apostolicus.

Dekret jmenování čestným kanovníkem kroměřížským.

prvním rodem ve farnosti, nebyti toho, že odštěpil se rod Ondra, který je na místě třetím se 695 příslušníky. Čtvrté a páté místo zaujímají slavkovské rody Bartoš (617 přísl.) a Bobčík (575 přísl.), který se do S. přiznil z DN. Rod Milošů, který se 1592 objevuje v obou obcích, dosáhl jen 538 přísl. Velkého úspěchu docílil rod Janča, který se dostal sem přizřením z Korytné (502 příslu.), Bahula, kam zahrnut i odtržený rod Bahulíků, má jen 499 příslušníků. Ostatní rody již nedosáhly takového úspěchu. Borýsek, pravděpodobně nejstarší rod ve farnosti, dosáhl 429 přísl.

Církev v područí státu

P. Josef Maluš 1779 – 1795

Třetí duchovní správce horněmčanský P. Josef Maluš pocházel rovněž z kraje slováckého jako oba jeho předchůdci. Narodil se 12. března 1748 v Ostrožské Lhotě jako třetí ze sedmi dětí (Jan, Barbora, Josef, Anna, Jan, Barbora, Marina) a téhož dne byl pokřtěn servitou z Veselí P. Fulgencem Měnickým ve farním kostele ve Velké Blatnici, kam Ostrožská Lhota byla přifařena. Kmotři jeho byli Martin Šivel, rolník, a jeho manželka Anna. Rodiče se jmenovali Martin a Alžběta. Jméno Maluš, v Ostrožské Lhotě v té době velmi rozšířené, se před třicetiletou válkou v obci a ni nikde jinde na panství ostrožském nevyskytuje, toliko v Kunovicích 1592 se vyskytuje jméno Malý, z něhož vzniklo postupně jméno Maluch, Maluš (srv. Blaha – Blahuš, Ondra – Ondruš, Mika – Mikuš). Rod Malušův má kořeny v Kunovicích, podobně jako Toupalův. Rodiče Malušovi patřili ke stavu rolnickému. Maluš studoval u jezuitů v Uh. Hradišti a byl 1773 vysvěcen na kněze. Od 1. 7. 1773 do 26. 4. 1774 byl kooperátorem v Nivnici, potom ve Velké a od 1/1 1779 kooperátorem – provisoem u zestárlého a nemocného lokálního kaplana horněmčanského P. Jakuba Bednařika. Po Bednařikově smrti 7. února 1779 stal se jeho nástupcem.

Farníkům horněmčanským bylo jistě velmi sympatickým, že v Malušovi dostali duchovního správce věkem mladého – byl teprve 31 let starý a začínal sedmý rok kněžského života, jak sám zaznamenal v křestní matrice ke konci roku 1779. Kromě toho byl nadaný a obratný. O jeho obratnosti a umění obcovati s lidmi svědčí např. způsob, jak se vyjadřoval o svých předchůdcích (egregius Toupal, venerabilis Bednařik). Není divu, že byl jak u představených tak i u farníků oblíben, ukazuje to rekordní počet Josefů, které pokřtil (115 Josefů a 2 Josefy). Farníkům více se líbil vlídný, usměvavý duchovní správce, než dva jeho staří a přísní předchůdci. (Zajímavé je, že za Františka Toupala nebyl pokřtěn ani jeden František.)

Bylo to dílo Prozřetelnosti Boží, že Horněmčci dostalo v Malušovi schopného duchovního správce. Zapadá tudíž působení Malušovo v Horněmčci do převratné doby josefínské a bylo tu opravdu zapotřebí veliké pastorální moudrosti, aby farnost proplula převratnými změnami beze škody.

Veliké změny prodělala lokalie především ve svém právním postavení. Podle patentu ze 14. července 1784 lokální kaplani stali se na farářích úplně nezávislí a v pravomoci úplně rovní. Farářům však museli odváděti štólu. Jak lehko mohlo dojít k uvolnění církevní kázně. Maluš však i nadále udržoval přátelské styky s nivnickým farářem Kromerem a podnikal s ním společně akce vztahující se na celou bývalou farnost nivnickou. Patent z 21. února 1790 ohlásil, že lokalisté, kteří nedosahují 300 zl. příjmu, mohou žádati o doplněk příjmu (congruam), mají-li z konkursu známku prvé třídy a dobré chování. Maluš poprvé tuto kongruu dostal od 4. dubna 1792, a to 117 zl. 45 kr. ročně. S kongruou je nepochybně také spjata otázka změny patronátu horněmčanské lokalie. Aby kongrua lokalistům mohla být poskytnuta, vzdala se konsistoř patronátu, který pak převzala Josefem II. zřízená Náboženská matice (Religionsfond). Kdy se tak stalo, bohužel neuvádí ani inventář z 1807, ani poznámky v nejstarší matrice. Volný ve své Církevní topografii moravské uvádí, že stalo se tak 1760. Že se jedná tu o omyl, dokazuje diecesní katalog z roku 1771, který výslovně o lokalii v Hor. Němčci praví, že lokalistu nominat consistorium. 1760 nemohla vykonávat patronát Náboženská matice, protože ještě neexistovala (až 1784). Jedná se tu zřejmě o tiskovou chybu – místo 1760 má správně státi 1790. To je rok, kdy lokalistům přiznána kongrua, která jim byla přiznána jen v případě, když konsistoř postoupila Náboženské matici patronátní právo lokálií. Změna patronátu měla ovšem dalekosáhlý

význam. Lokalista musel žádati o lokalii nejen konsistoř, ale také zemské gubernium, které spravovalo Náb. matici, kandidáti museli umět německy, ucházeti se o doporučení světských úřadů, museli mít výborný prospěch a stali se tak závislími na světských úřadech, zejména na krajském úřadu v Hradišti. Zase bylo tu nebezpečí, že za 100 zl. kongruového doplňku a pro změnu patronátu, lokalisté nabudou smýšlení státního na úkor církevního, avšak Maluš si církevní smýšlení udržel.

Ještě hlubší vliv na náboženský život farníků měly některé patenty, dotýkající se bohoslužeb. Nařízeno zříditi hřbitovy mimo obec tam, kde byly u kostela. Tak bylo po tomto nařízení zrušeno pohřbívání v kostele a u kostela v Hornémčci a již josefínský katastr 1789 uvádí v Hornémčci nový hřbitov (nynější). Inventář z 1807 praví o tomto hřbitově, že je ohrazen pleteným plotem a že uprostřed je velký dřevěný kříž. Hřbitov je zřízen na obecním pozemku (na pastvině pod dědinou v trati Dolní pole), ale knihovně připsán byl farnímu kostelu. O hřbitov se však starala obec a proto tento hřbitov byl považován za majetek obecní. Ve svrchu uvedeném nařízení bylo nařízeno pohřbívati v pytli. Uskutečněno 29. října 1784 a v Hornémčci teprve od 23. listopadu 1784. V míšku pohřbeni byli z Hornémčci Kateřina Borýsková, dítě, č. 43, Matěj Hanák, dítě, 86, Kateřina Popelišová č. 101, Václav Janových 79, Šimon Ondra, dítě, 26, Marina Rybova 101, Barbora Petrová 47, Kateřina Buršová 91, Anna Bubová 89, Anna Petrová 64, Barbora Bahulová 64, Anna Pálková 5, a s ní Jan Toman 100 do jednoho hrobu. Ze Slavkova Barbora Lukášková 70, Ondřej Lukášek 70, Anna Lukášková 70, Marina Lukášová 38 a Jan Lukášek 70, celkem tedy 18 osob, poslední 21. února (Toman). Proti této novotě lidé se bouřili a někteří tohoto nařízení neposlechli a své mrtvé pohřbili přes zákaz po starém zvyku v rakvi. Tak pohřbeni byli z Hor. Němčci Kateřina Dvořáková 45, Václav Ryba 2, Jos. Buba 89, Anna Bahulová 63, Ondřej Hulík 40, Martin David 63, Anna Rybova 2, ze Slavkova Anna Viceníková 21, Jan Bobčík 21, Apolonie Trlejova 52 a Apolonie Kohoutková 25, celkem 11 osob. Tedy dvě třetiny se rozkazu podrobily, jedna třetina ne. Vzhledem k tomuto odporu nařízení o povinném pohřbívání v míšku ještě v únoru 1785 bylo zrušeno.

Nejenom do vykonávání bohoslužeb bylo zasahováno, ale stát zasáhl také do chudinské péče. Dosud žebráci volně chodili od místa k místu a to nejen domácí, ale i cizí, jak názorně dokazují úmrtní matriky a také křestní. Tomu učiněn konec. Nařízením z 15. dubna 1785 nařízeno, aby při každém kostele zřízeno Sdružení z lásky k bližnímu, z něhož později vznikly farní ústavy chudinské. Toto sdružení zřízeno v Hor. Němčci 11. září 1785. V nejstarší matrice zachoval se také seznam členů sdružení. Byli to: Josef Maluš, lokální kaplan, Josef Kroupa, myslivec, se svou chotí Annou, Martin Lukáš, usedlý 1/4 láník HN 80, Mariana Jančova, podruhyň, Josef Růžička, učitel, s chotí Rosalií, Antonín Růžička, škol. pomocník, Martin Macháček, krejčí a 1/4 z HN a Anna Hlaváčova, porodní bába zde. V knize protokolů (Patentenbuch) zachoval se opsaný výkaz podpor tohoto sdružení z roku 1788. Celkem mělo sdružení příjmu v naturáliích 30 zl., v penězích 5 zl 57 kr., celkem 35 zl. 57 kr., jež rozděleny tak, že celou porci dostaly dvě osoby, tři čtvrtinovou porci rovněž dvě osoby a poloviční čtyři osoby. Byli poděleni 4 muži a 4 ženy (tyto dostaly poloviční porci podle znění patentu, že ženě poloviční obnos na stravu a šaty dostačiti musí). Na zpráve podepsán lokalista Maluš a Matěj Machač, otec chudých. Chudí ale nedostávali podporu zadarmo, byli úřady přidržováni k úpravě silnice nebo školy.

Do rukou státních dostaly se také školy, které původně při farách zřídila církev. Duchovní správce je povinen pod trestem 10 dukátů zúčastnit se školní zkoušky, jíž má být přítomen také hospodář, úředník, obecní rychtář, přísežní a školní dozor. V Hornémčci tyto zkoušky byly dvě – 28/4 a 27/9. Škola ve smyslu nařízení opravena. Učitel a katecheta byli povinni učit také německému jazyku. Podle školní fassé z r. 1788 uvádí se hornémččanská škola jako německá.

Je pochopitelné, že duchovní správcové jen s vnitřním odporem podobně jako lid jim svěřený přijímali tyto novoty a zahájili pasivní resistenci. Poučný je pro nás v tomto směru cirkulář hradištského kraje z 23. února 1787, v němž se farářům připomínají stále se opakující chyby při psaní matrik (nepodpisují každou stránku matriky, na místo podpisů kmotrů dělají křížky, nemají v pořádku abecedních rejstříků). Napominání končí charakteristickými slovy: Je nápadné, že u sprostých, ba i mnohých hloupých lidí dochází k zlepšení v jejich předsudcích

a poklescích, jen u duchovních správců napomínání po léta se ukazuje bez užitku do dalších let. Že kněžstvo se nechtělo smířit s novými pořádky dokazuje, že výnosem z 6. září 1782 byla zakázána oratio ad S. Trinitatem a clero ecclesiastico quotidie devote et attente recitanda. Z toho vidíme, že církev se těmto překotným a škodlivým nařízením bránila.

Ale také lid nesouhlasil. Zvláště lid se bránil a ubránil v otázce pohřbívání v pytli. Ale ubránil se také v jiných věcech, např. v otázce poutí. 1. května 1787 krajský úřad v Uh. Hradišti oznámil hospodářskému úřadu lichtensteinskému do Uh. Ostrohu, že do Vracova sešlo se 36 poutníků z ostrožského panství, aby odtud se vydali na pouť do Maria Zell. Na tyto poutníky učiněno oznámení cum onere restitutionis (zmeškání práce), za poutníky má býti poslán úředník, ten po dobrém má je přimět k návratu, zjistit jména jejich a bydliště a jejich farářům vytknouti, že si nedávají žádné námahy, aby odstranili zneužívání poutí. 4. října 1793 císařský výnos praví, že jedenáctileté trvání předepsaného bohoslužebného pořádku se osvědčilo a proto má nadále zůstat, naproti tomu se opět zavádějí staré poutě a průvody, ale nenechávají se na libovůli biskupů a farářů. Jak se tento pořádek osvědčil dokazuje připomínka k tomuto výnosu, „že dosud nedostatečně poučený lid nechodí na požehnání, a proto je třeba odpoledne říkati litanie, růženec a udělití požehnání monstrancí. Ze slov „libověle farářů“, „nedostatečně poučený lid“ poznáváme nevraživost liberalistického ducha císařského úřednictva.

Jak se v tomto zápase zachoval zdvořilý a obratný Maluš? Do knihy protokolů nemohl sice zapsati svého mínění, ale při své obratnosti našel si cestičky, jak toto mínění vyjádřit. V úmrtní matrice např. svědomitě zapsal, když pohřbeni v pytli a kdo ne (v jiných matrikách zpravidla tyto zápisy nenacházíme, z toho poznáváme, že Maluš nesouhlasil s tímto výnosem. Patenty, zdá se, zapisoval, teprve až když musel, ačkoliv jinak patřil mezi kněze zvané ecclesia scribens. O jeho přesvědčení však nás jasně přesvědčuje událost, která se udála uprostřed kritické doby josefinské a kterou zapsal do matriky: „31. ledna 1785 za mého kaplanování v Horněmčí se přihodila jinak řídká slavnost, neboť našly se tři páry slavící 50 leté výročí svatby, a to horněmčanský první, šlechtný, poctivý a všeobecně vážený muž Jan Miloš s milovanou manželkou svou Marinou žijící v manželství 53 let, druhý Martin Martinků s manželkou Barborou 54 let, ve Slavkově třetí Mikuláš Bureš s manželkou Kateřinou 52 let v manželství žijící. V této době shledány jsou v Nivnici podobné dva páry a ve Strání jeden pár. Aby tedy tato slavnost byla větší a slavnější jak pro čest a slávu Boží, tak pro povzbuzení bližních, ač já sám již od minulého léta jsem pravomocí faráře plně obdařen a naprosto od jakéhokoliv faráře neodvislý jsem byl, tak jako všichni ostatní lokální kaplanové, mohl jsem uspořádati tuto slavnost v Horněmčí se svými třemi páry, avšak, jak jsem pravil, aby byla slavnější, po ujednání, když jsem panu faráři své právo postoupil a své tři páry do Nivnice s možnou přípravou vedl a to na čtyřech vozech, na prvním s velmi ozdobným praporem a hudbou (tuba). Tam konečně v kostele nivnickém od místního pana faráře Josefa Kromera, když jsem mu asistoval jako jáhen, dostali druhé požehnání (svatební) Pánu Bohu, tvůrci veškeré milosti poděkovali za svůj požehnaný věk, vyzpovídání a po svatém přijímání zbožné dostiučinění učinili. A po těchto věcech duchovních také na hostině všichni zde ve faře nasyceni a navrátili se domů až druhého dne. Toto pro známost nástupců zapsal jsem já Josef Maluš, lokální kaplan horněmčanský.“ Toto doslovné znění nám ukazuje, že Maluš okázalým slavením tří zlatých svateb spolu se zlatými svatbami z Nivnice a ze Strání provedl demonstraci proti josefinismu, který kde mohl takové církevní slavnosti potíral. O zlatých svatbách nebylo patentu, a tak Maluš udělal z těchto zlatých svateb velkou slavnost s hudbou a hostinou, slavnost, která trvala celý den a celou noc a pořádně ji nafoukl, že nespokojil se s uspořádáním slavnosti doma, ale odjel s ní do Nivnice, aby své demonstraci dodal důrazu. Kdyby Maluš byl josefinistou, žádnou takovou slavnost by neuspořádal, a když by ji přece konal, tak doma, ale bez okázalosti. Maluš a jeho současníci nebyli josefinisté, byli naopak protivníci josefinismu, poněvadž je krutě postihoval. Josefinistickými kněžími stali se teprve kněží vyšší z generálního semináře, kteří byli hýčkáni (např. k vysvěcení jim nebylo potřeba titulu mensae) a v semináři v duchu josefinismu zpracováni.

Duchovní správa za Maluše nabyla na rozsahu. Maluš byl jen o jeden rok déle v Hor. Němčí než jeho předchůdce, ale sezdal 226 párů snoubenců, pokřtil 1.141 narozených

a pohřbil 1 030 zemřelých. Přibylo mu tudíž 111 nových farníků. Z 592 chlapců bylo 130 Janů, 115 Josefů, 80 Martinů, 50 Šimonů, 31 Šebestiánů, po 27 Antonínech a Václavech, 25 Matějů, 19 Jiří, 15 Jakubů, po 10 Františcích a Tomáších, 8 Ondřejů, 7 Štěpánů, 6 Cyrilů, po 3 Mikuláších a Adamech, po 2 Karlech, Petrech, Pavlech, Vavřincích, Filipech, Ignácích, Floriánech a Fabiánech, po 1 Isidoru, Ladislavu, Vojtěchu a Bartoloměji. Z 545 děvčat bylo 130 Marian, 116 Anen, 106 Barbor, 79 Kateřin, 35 Apolonií, 20 Justin, 16 Viktorií, 9 Magdalen, 8 Alžbět, 4 Evy, 3 Rosalie, po 2 Anežkách, Josefách, Antoniích a Tereziích a po 1 Karolině, Tekle, Kristině a Františce. Jeví se tu menší roztržitost než za předchůdce (29 mužských a 19 ženských jmen), znamená to, že Maluš duchovní správu přivedl zase do normálních kolejí. Ani počet nemanželských dětí nevzrostl, přesto, že v Horněmčči jakožto pohraniční osadě se usadili financí, kteří se v matrikách připomínají od 1787 (Štěpán Noth, Alois Jähnel, Kummer Václav 55 a Jan Lanter). Také uvolnění poddanské, kterého se dostalo rolníkům (mohli si např. vypůjčovat peníze ze sirotčí pokladny) se ještě neprojevovalo mravním uvolňováním. V Horněmčči si za Maluše vypůjčili hospodáři z č. 1, 3, 34, 42, 87 a 102 160 zl. a ze Slavkova z čísla 10, 29, 31, 37, 44 a 57 242 zl., celkem 402 zl., což na 1 lán dělá necelých 7 zl. Tento úspěch nutno Malušovi přičísti k dobru.

Ze zajímavosti matričních dlužno uvést: V oddacích matrikách se připomíná, že 1780 se provdala Františka, dcera Jana Matury, kdysi varhaníka v Horněmčči. Ale v těchže matrikách se praví, že 1782 oženil se v Bánově Růžička Josef, nový učitel a varhaník horněmččanský. Z rodní matriky se zase dovídáme událost velmi vzácnou, která se přihodí tak jednou za sto let, podruhoví Šimonovi Vandurkovi na č. 55 se narodili trojčata, tři kluci. Úmrtní matrika vypravuje, že 1781 Martin Kohoutek, slavkovský švec, vrátil se z růžencové z Brodu, byl podnapilý, pohádal se s druhým ševcem z Boršic, ten vzal kámen do ruky, uhodil Kohoutka do hlavy, ten upadl do bezvědomí a umřel. 1782 sedmnáctiletý Jan Machač z Horněmčči č. 95 byl na robotě v panském lese ve Strání a tam jej rozmačkal padající strom. 1789 22letý Jiří Špaček z Horněmčči č. 36 spadl z fúry sena a zabil se. 1794 1/4 láník Jan Šimčík ze Slavkova č. 31 byl zabit dřevem.

Kostelní účty nám praví, že ve zvonečku se vybralo 202 zl. 36 kr. a 1 den. První léta dávali farníci více do zvonečku než za předchůdce. Svědčí to o Malušově oblíbě. Potom však začíná zvoneček klesati na polovinu. Dá se to vysvětlit mnohými sbírkami na pohořelé, které nařizovaly státní úřady. Každou chvíli byla oznamována sbírka na pohořelé někde v Uhrách nebo alpských zemích a přirozeně výnos ze zvonečku klesal. Kromě toho chození se zvonečkem při službách božích bylo časově nařízenými státními omezeno (viz nahoře). Teprve, když po smrti Josefa II. tyto sbírky ustaly, zvoneček zase dostoupil své bývalé výše 15 zl. a dokonce ji překročil. Zvoneček byl takto ošizen nejméně o 50 zl., tedy o celou čtvrtinu. Stejně velký příjem jako ze zvonečku byl výnos z kostelních pozemků. Odečteme-li náklady na jejich obdělávání v obnosu 43 zl. 5 kr., činil výnos 202 zl. 18 kr. a 2 den. Byl to výnos velký, uvážíme-li, že prvních 6 let, kdy obhospodařování polí měl na starosti nivnický farář Josef Kromer, nestál tento výnos za řeč. Tři léta v této době vykazuje výnos jen louka, z které se platilo ročně 1 zl., v dalších třech letech jen 19 zl., celkem asi 22 zl. čili 3 1/2 zl. ročně. Poslední dvě léta byly pozemky pronajaty za 32 zl., čili za 16 zl. ročně, za devítiletého obhospodařování Malušova vykazuje výnos pozemků 148 zl., čili 16 zl. ročně čistého výtěžku. I tu jeví kostel ztrátu 74 zl. (P. Martin Nesvadba v inventáři z 1807 obviňuje Kromera, že kostelní pozemky sám obhospodařoval a že neplatil z nich nájmu). Značný obnos vynesly úroky ze státního papíru Památka č. 7069 na 179 zl, ze 4% úroku celkem za tu dobu 121 zl. 37 kr. 6 den. Celkový příjem 526 zl. 32 kr. a 2 den. Příjem nevykazuje žádné dary, odkazy, pokuty. Ve vydání je největší položkou vydání za světlo 271 zl. 27 kr. Od r. 1779 objevuje se položka do náb. fondu 32 kr., potom 24 kr. ročně. Za víno jsou uvedeny menší položky 1780 a 1781 v ob. 2 zl. 36 kr., z čehož patrno, že mešní víno dostával kostel pořád ještě od místních dobrodinců – vinařů. Kostel si však vyžádal mimořádná vydání. 1781 pořízen od Ant. Feldhaase nový obraz sv. Petra a Pavla za 25 zl., rám k němu za 2 zl. (pův. obraz Schwartzův nepochybně byla ubohá mazanice – za 10 zl.), pořízena kostelní pečť (razítko) za 50 krejcarů, 1782 pořízena zpovědnice za 3 zl., 1783 bylo povětrí, rozházelo stře-

chu, pokryvač vzal 28 zl. 50 kr., za bečku vápna dáno 3 zl. 25 kr. a dvě štětky 48 kr., pořízeny dva ornáty, damašek stál 18 zl. 48 kr., porty 19 zl. 50 kr. a krejčí vzal od ušití 3 zl. 24 kr. 1785, když lokální kaplani vizitováni děkanem, přibyla nová pravidelná položka apladitovaných (schválených) 3 zl. na visitační výlohy pro děkana, neboť tento podle josefinského nařízení měl od visitace vzít toliko dukát (3 zl.), a jinak visitace neměla státi ani krejcaru. 1786 na opravu kostela vydáno 15 zl. 7 kr., 1795 opět vymoženost josefinské doby – kostel poprvé platil daně z kostelních pozemků v obnos 1 zl. 11 kr. a 2 den. – obnos ten byl kostel dlužen starostovi (rychtáři) Janu Hinkovi, který tuto daň za kostel zaplatil. Celkově vydáno 589 zl. 14 kr. 6 den. Když Maluš se stal lokalistou, měl kostel 295 zl 28 kr. 3 den. hotovosti, svému nástupci odevzdal však jen 241 zl 3 kr. 2 den., prohospodařil tedy 54 zl. 25 kr. 1 den. Zavinily to mimořádné výdaje pro kostel. Maluš snažil se tento schodek umořiti, ale josefinské sbírky a špatné hospodářství Kromerovo jej hubily. Na konci měl dva státní dluhopisy na 179 zl. a 50 zl. Jako zajímavost nutno uvést, že 1790 se účtuje cena pozemků kostelních 10 zl. 51 kr. a 2 den. Je nepochybné, že Maluš při své energii a oblíbenosti byl by více peněz pro kostel sehnal, kdyby nebylo josefinské doby, mohl pro kostel více zjednati nebo ušetřiti.

Od r. 1785 začínají kanonické vizitace v Horním Němčí. Visitátory byli pozlovský farář a děkan Antonín Jan Goldenmund, 1786 – 88 a 1791 viceděkan a farář nivnický Josef Kromer a pak brodský děkan Václav Mořic Lipka. Konkomisari Kromer, Fr. Hanusík, farář vlčnovský, Antonín Bileček, lokal. boršický 1787, 1790, 1791, 1793 a 1795, a Fr. Stašek, farář hlucký, exjesuita. Udržoval Maluš přátelství se svými sousedy, s Boršicemi, Nivnicí, Hlukem a Vlčnovem.

Do období působení Maluše spadá ztráta kostelní „Nivky pod Zbojsky“. Inventář Nesvadbův z r. 1807 o tom vypravuje: „Třetí pole, které před třiceti roky podle jednomyslného svědectví všech zdejších sousedů náleželo zdejšímu kostelu, jmenuje se Nivka nebo také Niva pod Zbojsky. Leží v poli proti Nivnici na obecní pastvině, hraničí horním koncem s polem Josefa Trojáka, 1/2 lánika z Horního Němčí č. 45, dolním koncem proti Slavkovu s polem Jana Petra, 1/4 lánika H.N. 87. Má výměru 1.377 čtver. sáhů. Toto pole si přivlastnil 27.4. t.r. zemřelý nivnický farář J. Kromer a užíval je celých 30 let aniž by z něj dával nějaký nájem. Podle souhlasné výpovědi zdejších nejstarších sousedů obec přidělila toto pole jako dvě dřívější (Niva a na Laskách) od nepamětných časů zdejšímu kostelu. Ostatní pole ležící při kostelním poli (Niva) asi před padesáti roky guberniálním komisařem Harasovským, který zde byl na komisi kvůli pozemkům, byla přidělena některým zdejším sousedům, kteří měli méně pole než ostatní sousedé. Tento kostelní pozemek však (při této komisi) byl ponechán kostelu. Toto pole se uvádí v kostelních účtech 1760. Všechny těchto polí se užívalo různým způsobem. Na počátku toto pole bylo pronajímáno za pátý snop, potom pronajímána za plat. Tak Mikuláš Doubravský, předchůdce zemřelého faráře, měl je pronajata, jak vykazují účty kostelní z r. 1776. Po tomto užíval těchto polí jeho nástupce shora zmíněný nivnický farář Josef Kromer a poněvadž má zde v Horněmčí pole od někdejší fary zdejší, totiž půllán, tu se mohl zmýlit, že mu tato kostelní náleží. Tuto domněnku zdá se potvrdzovati samy kostelní účty, neboť v účtech 1780, 1783 a 1784 není zmínky o kostelních polích resp. o užitku z těchto kostelních polí. Teprve 1785, kdy podle nejvyššího nařízení císařské Milosti Josefa II. lokální kaplani v předešlém roce 1784 od starých farářů byli učiněni nezávislymi a z této příčiny kniha kostel. účtů přišla z Nivnice do Horněmčí, je užitek z prvních dvou kostelních polí do účtů zapisován každoročně. Třetí kostelní pole, tuto Nivku, považoval nivnický farář za své vlastnictví snad proto, poněvadž je ze všech kostelních polí Nivnici nejbliže a také je nejlepší.

Proč tehdejší horněmčanský lokální kaplan Josef Maluš opomenul upozorniti zemřelého faráře, jak na toto pole, tak škodu způsobenou kostelu vynecháním užítku kostelních polí za tři léta, o tom mohou býti různé domněnky. Předně užíval od nivnického faráře zde v Horněmčí farní pole a louky spolu s kostelními poli za roční plat, a proto již z tohoto důvodu musel žít v dobrém poměru s nivnickým farářem. Dále nivnický farář byl zároveň viceděkanem, vícekrát zdejšího lokalistu vizitoval při kanonické visitaci a jako takový měl mnoho vážnosti jak u nd. arcib. konsistoře, tak u hospodářského úřadu. Proč farníci nechali nivnického faráře toto pole užívat i ani se tomu neprotivili, dá se lehce vysvětlit. Předně žili dlouho v přesvědčení, že

nivnický farář dává zdejšímu kostelu z jeho polí plat, dále nenapadlo, že by mohl mít právo věci zaujati, poněvadž zdejší lokalista jako představený a zástupce zdejšího kostela mlčel a nivnický farář stále měl na své straně jak radní tak pudmistra, dále je tu skutečnost, kterou mohou dokázat dosud žijící svědci, že zemřelý nivnický farář při každé příležitosti, zvláště při braní desátku sliboval, že okráší kostel, tak chtěl např. postavit na svůj náklad vyšší kostelní věž, zřídit nový oltář, obstarat mešních rouch atd. A konečně byli mínění, že proti faráři ničeho nepořídí, poněvadž při rozměrování dal si pole připsat a poněvadž byl vážený, nemohli mu uškoditi.“

Inventář tu obviňuje dva kněze, jednoho, že si přivlastnil pole patřící kostelu, druhého, že k tomu mlčel. Je jisto, že Kromer musel se opírat o jisté právní nároky, jinak by nemohla Nivka býti připsána nivnické faře. Naproti tomu do jisté míry měl pravdu Nesvadba. Jak se celá věc vlastně sběhla? Nesvadba se opíral o tradici, která časem ztrácí na přesnosti a tím i na spolehlivosti. Že tomu tak jest, poznali jsme z tvrzení inventáře, podle něhož v Horněmčí byly dva (!) průvody Božího Těla – jeden ve svátek, druhý v oktávě svátku. Skutečnost však byla jiná: Nejprve byl průvod v oktávě svátku, od 1722 ve svátek sám. Ale ústním podáním obě fakta splynula, takže farníci o 85 let později informovali Nesvadbu, že v Horněmčí byly božítělové průvody dva. A něco podobného je i s Nivkou. Po přifaření do Nivnice 1654 farníci darovali kostelu role v Dolním Poli, řečenou již Nivu pod Zbojsky, neboli Nivku, parc. č. nového katastru 4.721, v Kulovém Poli Nivu v Zániví a konečně u potoka na Láskách (přv. Lazkách). Tyto pozemky byly v dotýcných tratích osamoceny, ostatní trať ležela úhorem a teprve později rozdělena. Při eventuelním rozdělování již nebyl přidělen zvláštní podíl připadající k farnímu půllánu náležejícímu k faře nivnické. Faráři nivničití ničeho nenamítali, protože nemohli pro vzdálenost pozemky v Horněmčí obdělávati a protože nechtěli dráždit farníků, kteří se dlouho nemohli smířit se ztrátou duchovní samostatnosti. Proto Nivka skutečně figuruje v kostelních účtech 1760 ač není vyloučeno, není-li tu míněna Niva v Zániví v Kulovém poli, neboť v kostelních účtech pole nejsou vůbec specifikována. R. 1779 stal se farářem Josef Kromer, známý svým obratným chováním a svými známostmi. Ten si uvědomil, že fara v Zániví nemá vyměřeného podílu. Svým vlivem dosáhnul, že Nivka byla uznána jako lánový podíl. Tím ovšem proti sobě popudil farníky a aby je uchlácholil, sliboval, že na svůj náklad pořídí něco pro kostel. Skutečně pořídil dva ornáty, ale za kostelní peníze. Ke stavbě věže, pořízení oltáře se už nedostal, protože 1784 byly lokalie osamostatněny. Malušovi se těžko může dávat vina, nevíme, zda něco podnikl, a pak právo formálně stálo na Kromerově straně, neboť nivnická fara byla ošizená o lánový podíl.

Z inventáře se dovídáme, že Maluš vedl polní hospodářství a že vedle nivnického půllánu farního v Horněmčí i s loukami obdělával také kostelní pozemky. O louce kostelní to můžeme říci zcela jistě, že účtován v kostelních účtech nájem 1 zl. ročně jakožto vyvolávací cena. Pole jsou uvedena jako pronajatá teprve 1794 a 1795 V zahradě lokalie vzađu u potoka stála nivnická farská stodola, kam se svážel farní desátek. Poněvadž mlatci dělali na ovoci a zelenině škodu, dal Maluš oddělit zahradu plotem pleteným 1790. Tento plot pořídila na žádost Malušovu obec horněmčanská.

Písemností byl velmi dbalý. Po svém předchůdci převzal matriku značně poškozenou, takže ji musel dát převázati, úmrtní matriku musel znovu přepsati, poněvadž byla v lístkovém stavu. Do matriky opsal instrumentum erectionis, čímž si získal velkou zásluhu, neboť zakládací listina odeslána za Nesvadby do Brna a již se nevrátila zpět.

Z doby Malušovy se zachoval revers kříže ve Slavkově na rozcestí k Boršicím z roku 1793. Podle tohoto reversu Matěj Bobčík, soused ve Slavkově, fundíroval trámový kříž s figurou malovanou na plechu železném našeho Spasitele Krista Pána a ten hned v poli hned blízko dědiny Slavkova na malém trávníčku u cesty patřícím k roli souseda slavkovského Martina Bobčíka s jeho dovolením postavil. Na tu fundaci, aby ten kříž na všechny časy zachován byl, složil Matěj Bobčík 12 zl. 30 kr. Obnos zapůjčen obci na 3%, z úroku se měl kříž udržovati a sloužiti mše sv. za fundatora. Na reversu podepsán ostrožský vrchní Jan Rinder, lokální kaplan Josef Maluš, Jura Bartoš, pudmistr, a sousedé Martin Bobčík, Jura Jankův a Jura

P. Jan Huňka uprostřed děvčat o slavnosti 1. sv. přijímání. Svatobořice 1938.

Kohutík (poslední tři udělali křížky). V reversu máme nejstarší písemný doklad o křížích a sochách ve farnosti.

Zastupovali jej: 1779 a 1782 P. Jakub Křeček DN, P. Amand, františkán, 1781 P. Antonín Bíleček, koop. v Nivnici, P. Bernardin františkán, P. Kašpar Franajver, 1783 P. Vincenc Piller, kapl. Niv., 1785 P. Aug. Moser, koop. Niv., 1788 P. Dominik Uhl, frant., P. Jan Maluš, lokalista straňanský, 1790 P. Ant. Bíleček, kaplan Boršice, 1791 P. Matěj Černý DN, 1791 a 1794 P. Antonín Kumpert, koop. Nivnice. 1795 Maluš odešel do Nové Vsi u Ostrohu za lokál. kaplana, neboť 28. 12. 1795 byla lokalie konsistoří vypsána k obsazení. Brzy na to, jako nejstarší z uchazečů dostal farnost blatnickou, kde zemřel 1802.

Malušem končí se trojice budovatelů duchovní správy v Hornémčči. Toupal položil základy, Bednařík věnoval se okrase domu Božího a Maluš utvrdil farníky ve víře a v kázni církevní. Všichni tři působili v Hornémčči dostatečně dlouho, aby jejich působení mohlo zapustit kořeny. To bylo také pro farnost štěstím. Maluš věnoval Hornémčči 17 let práce, tedy většinu let a nejpłodnější léta kněžského života. Zde vyčerpал také svou energii a svým trpělivým a obratným postupem mnoho zachránil. Byla-li Toupalovou ctností zbožnost, Bednaříkovou láska k domu Božímu, Malušovou byla prudentia pastoralis. Pro tuto ctnost byl oblíben jak u představených, tak u farníků.

Poznámky:

- 1 H u r t, R.: *Dějiny cisterciáckého kláštera na Velehradě I.* Olomouc 1934, s. 210.
- 2 SOA Uh. Hradiště, fond Farní úřad Jalubí, ohláškové knihy. Dále sčítací operáty Jalubí z 1910 v témže archivu.
- 3 Huňka vypsál svůj životopis ve své farní kronice. Stručný životopis Huňkův publikoval Pavel Zámečník ve Slavkovských novinách č. 2, 1996, s. 6.
- 4 Š u r á n e k, A.: *Dějiny mého povolání 2.* Vrchoslavice, b. d., s. 37–39.
- 5 Zelův životopis vydal tiskem ve svém díle o arcibiskupu Matochovi J. Z. Charouz, později vyšel i samostatně v MCM v Olomouci v r. 2003 pod názvem Prsten věrnosti.
- 6 Huňkovo sdělení autorovi článku.

PhDr. Vladimír T e ť h a l (1961), vystudoval obor čeština – dějepis na Filozofické fakultě UJEP (dnes Masarykovy univerzity) v Brně a teologii na CMTF v Olomouci. Pracuje ve školství a v duchovní správě, zabývá se církevními a regionálními dějinami.

From the Chronicles of Horní Němčí by Jan Huňka

A b s t r a c t

Jan Huňka (1901–1990) came from Jalubí. In 1925, he became a priest and worked as a chaplain in Suchdol-Jednov, Hrabyně, Mistřín and in 1941-1950 as a parish priest in Horní Němčí. He was then imprisoned until 1957, and after his release, he had lived in the village of his birth, Jalubí, until he moved to Uh. Hradiště in 1974, where he died. He was engaged in the gymnastic union Orel, contributed to many magazines and wrote two novels. After the release from the prison, he wrote two volumes of the “Parish Chronicles of Horní Němčí and Slavkov”. It is a noteworthy work of a historian – amateur. The first excerpt is taken from the chapter on families of Slavkov and Horní Němčí, while the other is a biography of Josef Maluš, the local chaplain of Horní Němčí in 1779–1795.

Aus der von Jan Huňka verfassten Chronik der Gemeinde Horní Němčí

Z u s a m m e n f a s s u n g

Jan Huňka (1901–1990) kam aus Jalubí, im Jahre 1925 wurde er Priester und war als Kaplan in Suchdol-Jednov, Hrabyně, Mistřín und in den Jahren 1941–1950 als Pfarrer in Horní Němčí tätig. Uherské Hradiště tätig. Anschließend wurde er verhaftet und bis 1957 war er im Gefängnis. Nach der Entlassung lebte er in seinem Geburtsort Jalubí und von 1974 bis zu seinem Tod in Uherské Hradiště. Er widmete sich der Arbeit im Turnverein „Orel“ (Adler), trug in mehrere Zeitschriften bei und verfasste zwei Romane. Nachdem er aus dem Gefängnis entlassen worden war, schrieb er eine zweibändige Pfarrchronik von Horní Němčí sowie die Gemeindengeschichte von Horní Němčí und Slavkov. Es handelt sich um ein bemerkenswertes Werk eines Laiengeschichtsschreibers. Der erste Beitrag bringt einen Ausschnitt aus dem Kapitel über die Familien von Horní Němčí und Slavkov, der zweite Beitrag beinhaltet den Lebenslauf von Josef Maluš, örtlichem Kaplan in Horní Němčí in den Jahren 1779–1795.